

práva vlastním jménem, nýbrž jménem zmocnitelovým. Může ovšem pro inkasovanou pohledávku dáti zřídit zástavní právo, ale jen pro zmocnitele; dal-li by si je zřídit pro sebe, byť i za souhlasu zmocnitelova, šlo by o právní jednání neplatné a bezúčinné, ježto zástavní právo může pro svou akcesorní povahu býti zřízeno jen věřiteli zajišťované pohledávky, jímž zmocněnec k inkasu není. Dovolatelka v dovolání sice tvrdí, že byla P-em zmocněna k inkasu pohledávky 10.000 Kč, ale setrvává zároveň při tom, že přešla práva příslušející P-ovi jako věřiteli za souhlasu zúčastněných stran na dovolatelku. Z toho jest zřejmo (§ 266 c. ř. s.), že měla na mysli jen vnitřní poměr mezi ní a P-em, na němž rozhodnutí sporu nezávisí. Toto závisí jen na tom, jak se věc měla na venek, zda podle vůle stran žalovaná záložna na venek měla býti majitelkou pohledávky P-ovy či jen zmocněnkyní k inkasu, a když strany vůbec neměly na mysli takové právní jednání, nýbrž jen jednotnou zá půjčku poskytnutou žalovanou záložnou, zda šlo o pouhé rezervování částky 10.000 Kč ke krytí dluhu manželů L-ových u P-a, či o převzetí tohoto dluhu žalovanou záložnou. Tyto otázky nebyly dosud vyjasněny, a nelze proto na základě dosavadního řízení spolehlivě posouditi, zda žalovaná byla oprávněna likvidovati při rozvrhovém roku v rámci svého zástavního práva za 35.000 Kč i částku 10.000 Kč.

Čís. 14537.

Postup pohledávky bance s příkazem, by banka připsala postoupenou částku k dobru jiné firmě za účelem krytí úvěru jí poskytnutého, opravňuje banku brániti se námitkami podle § 37 ex. ř. proti exekuci zabavením postoupené jí pohledávky.

(Rozh. ze dne 14. září 1935, Rv II 481/35.)

Žalobkyně (banka) tvrdí, že firma M. a spol. postoupila jí svou pohledávku proti okresnímu soudu v M. O. s tím, aby ji připsala k dobru firmě Hugo H. V účtu ze dne 27. září 1933, vystaveném firmou M. a spol. okresnímu úřadu v M. O., bylo výslovně podotknuto, že má býti placeno přiloženou složenkou poštovní spořitelny na účet žalující banky. Tato postoupená pohledávka byla žalovanou stranou dne 18. října 1933 zabavena a přikázána jí k vybrání. Exekuce ta je však nepřípustná, poněvadž pohledávka přešla již před zabavením do vlastnictví žalobkyně. **P r v ý s o u d** zamítl žalobu na nepřípustnost exekuce. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Procesní soud zamítl žalobu proto, že pohledávka zabavená byla žalující straně postoupena pouze k inkasu, neboť obnos měl býti připsán k dobru firmě M. H. Úsudek tento není však správný. Podle nesporného obsahu dopisu ze dne 27. září 1933 postoupila firma M. a spol. účet okresního úřadu v M. O. žalující bance do vlastnictví k úhradě svého nedoplatku u firmy H. s příkazem, aby došlý obnos připsala firmě H. k dobru. Z poslednějšího příkazu nelze však ještě souditi, že se jednalo o cessi k inkasu, ježto je ne-

rozhodně, zda firma H. v době cesse u žalující měla dluh. Nelze proto tvrditi, že pohledávka byla postoupena firmě H. a že pouze tato se může domáhati vyloučení pohledávky z exekuce, ježto z uvedeného dopisu jde nepochybně na jevo, že pohledávka byla postoupena žalující bance, čímž přestala býti pohledávkou firmy M. a spol. (§§ 1392, 1395 obč. zák.). Že valuta měla připadnouti firmě H., není účinnosti cesse na závadu a nejde o poukaz podle § 1401 obč. zák., poněvadž cesse nemohla býti postupitelem odvolána a rovněž je bez významu, že poddlužník, okresní úřad, nebyl o cessi před zabavením uvědoměn. Žalobkyně je proto k žalobě ve smyslu § 37 ex. ř. oprávněna. Že se postup stal na oko a ke zkrácení věřitelů, nevychází na jevo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Jest vycházeti z toho, že jde o postup ujednaný přímo mezi firmou M. a spol. a žalující bankou, jenž postup byl omezen příkazem ve prospěch firmy H. (§ 881 obč. zák.), by žalující banka postoupenou částku po jejím dojití připsala k dobru firmě H. Jde nyní po právní stránce o otázku, zda tento postup opravňuje žalující banku brániti se námitkami podle § 37 ex. ř. proti exekuci zabavením postoupené jí pohledávky pro věřitele firmy M. a spol., když postup byl omezen příkazem, že má postoupenou částku po jejím dojití připsati k dobru firmě H. Rozhodujícím jest tu právní jednání, jež bylo základem postupu, jeho povaha a účel, jež strany podle své smluvní vůle měly na mysli (§ 914 obč. zák., čl. 278 obch. zák.). Ze zjištěného skutkového děje plyne, že firma M. a spol. chtěla původně postoupiti spornou pohledávku firmě H. za účelem placení dluhu, jež měla u této firmy, že se však s firmou H. dohodla, že postoupí spornou pohledávku žalující bance, s níž firma H. pracovala a u níž měla úvěr, a že placení jejího dluhu u firmy H. bude provedeno tak, že žalující banka připsá postoupenou částku po jejím dojití k dobru firmě H. Postup měl tudíž nejen účel zjednatí úhradu pro nedoplatek firmy M. a spol. u firmy H., nýbrž postoupená částka měla zároveň sloužiti ke krytí úvěru, jež žalující banka bude poskytovat firmě H. Příčilo by se tomuto účelu postupu, kdyby se doložce, podle níž žalující banka má po dojití postoupené částky připsati ji k dobru firmě H., přikládal význam, že šlo o postup jen k inkasu, jímž měla žalující banka býti jen zmocněna vybrati postoupenou částku pro firmu H. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 10057 a 11673 sb. n. s., mající na mysli postup k vybrání na daný případ nedopadají. Postupem měla žalující banka nabýti a také nabyta neodvolatelného práva použití postoupené pohledávky ke krytí úvěru, jehož bude poskytovat firmě H., a toto právo by bylo výkonem exekuce žalované zmařeno. Jeť přece běžným zjevem v obchodním a hospodářském životě, že obchodníci jsoucí v úvěrovém styku s peněžními ústavy postupují jim své pohledávky převádějíce je skutečně do jejich majetku, aby pak mohli obdržeti za to úvěr. Sporná pohledávka byla převedena do majetku žalující banky za svrchu dotčeným účelem, byť i se tak stalo osobou stojící mimo úvěrový styk

se žalobkyní. Takové právo opravňuje však žalující banku k podání žaloby podle § 37 ex. ř. proti exekuci vedené na spornou pohledávku.

Čís. 14538.

Zákon ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z.

Zápis zániku nebo změny zastupovacího práva jednatelů má v případech § 17 zák. význam deklaratorní; došlo-li k němu podle § 49 odst. 2 cit. zák. změnou společenské smlouvy, má účinek konstitutivní.

(Rozh. ze dne 18. září 1935, R I 910/35.)

Srov. rozh. čís. 9252 sb. n. s.

P r v ý s o u d povolil na základě změny společenské smlouvy dle usnesení valné hromady výmaz dvou jednatelů společnosti Jana P-a a Dr. Ladislava V-i na základě opovědi, kterou podal pouze jednatel společnosti Karel Svatopluk V. **R e k u r s n í s o u d** opověď zamítl. **D ů v o d y:** Podle § 51 zák. ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. musí býti každá změna společenské smlouvy opovězena k zápisu do obchodního rejstříku všemi jednateli. Dle zápisu v obchodním rejstříku jsou t. č. tři jednatelé, Jan P., Karel Svatopluk V. a Dr. Ladislav V., z nichž poslední dva opověď, o kterou jde, nepodepsali. Neodpovídá tedy opověď předpisu § 51 cit. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Jde o změnu společenské smlouvy, kterou byla stanovena změna v zastoupení společnosti tak, že společnost bude míti místo dosavadních tří jednatelů jen jednoho, který jest oprávněn zastupovati firmu samostatně. Taková změna společenské smlouvy nabývá podle § 49 odst. 2 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. z. právního účinku teprve zápisem do obchodního rejstříku. Před zápisem změny do obchodního rejstříku není ten, kdo společnost má podle změněné společenské smlouvy nadále zastupovati, oprávněn společnost závazně zastupovati (rozhodnutí čís. 6575 sb. n. s.). Jest sice správné, že zápis zániku nebo změny zastupovacího práva jednatelů v případě odvolání jednatelů má pouze význam deklaratorní, nikoliv konstitutivní, takže zřízení jednatelů, třeba by do rejstříku ještě zapsáni nebyli, mají neobmezené právo zastupovati společnost a jednatelé odvolaní, třeba by v rejstříku ještě byli zapsáni, nejsou oprávněni společnost zastupovati. Toto ustanovení § 17 citovaného zákona však neplatí na případ, byli-li jednatelé nově zřízeni nebo odvoláni následkem změny společenské smlouvy v otázce zastupování společnosti. Tu platí § 49 cit. zák., podle kterého má zápis do rejstříku konstitutivní význam, takže i odvolání jednatelů, které jest obsaženo ve